

Beretning afgivet af Europaudvalget den 2. maj 2007

Beretning

om

retsgarantier i relation til EU's terrorlister

Et *flertal* i udvalget (S, DF, RV og SF) udtaler: Den 27. december 2001 fastlagde Rådet en fælles holdning om regler for EU's terrorlister. Danmark tilsluttede sig, efter at der den 16. november var givet mandat i Europaudvalget. På en sådan terrorliste blev den iranske gruppe Folkets Mujahedin (OMPI/MKO) optaget. Proceduren for optagelse/sletning af EU's terrorlister er enstemmige beslutninger i EU's Clearing House, hvor medlemsstaternes efterretningstjenester er repræsenteret. Listerne underkastes en kritisk revision hvert halve år. Virkningen af optagelse på listen kan bl.a. være indefrysning af organisationens/individets økonomiske midler. Alle beslutninger i Clearing House er omgærdet med fortrolighed, og Europaudvalget får i konsekvens heraf ikke forelagt listerne.

Den 12. december 2006 annullerede EF-Domstolen ved en kendelse i Retten i Første Instans den trufne beslutning om optagelse af MKO/OMPI på terrorlisten. Ifølge kendelsen, der efter flertallets opfattelse skal efterleves fuldt ud, var der ikke meddelt tilstrækkelig begrundelse, og MKO/OMPI havde ikke haft mulighed for at udtale sig. Rådets juridiske tjeneste udlagde kendelsen som en forpligtelse for Rådet til at opfylde de processuelle mangler (utilstrækkelig begrundelse og manglende begrundelse) i relation til MKO/OMPI og indledte derfor ved rådsbeslutning den 30. januar (som A-punkt ved et Økofin-møde) en 1 månedes høring af MKO/OMPI med henblik på en endelig afgørelse af sagen ved udgangen af marts måned 2007. Rådets juridiske tjeneste mente ikke, at kendelsen anfægtede terrorbeslutningens materielle indhold endsige det aktuelle retsgrundlag (Rådsbeslutning 2006/379/EC) for fastholdelse af MKO/OMPI på EU's terrorliste.

Samtidig med den fornyede beslutning om MKO/OMPI's stilling har Rådet besluttet at drøfte eventuelle ændringer i procedurerne for optagelse/sletning i relation til EU's terrorlister.

Europaudvalget blev ikke inddraget efter dommen den 12. december 2006. Udlægningen af dommen og fastlæggelsen af den videre procedure (som det skete som et A-punkt på Økofin-mødet den 30. januar 2007) blev afgjort uden forelæggelse for udvalget, og det til trods for at den valgte udlægning og procedure i høj grad kan give anledning til diskussion.

Flertallet ønsker at understrege, at den fælles indsats for forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme er en væsentlig opgave for samarbejdet i EU. Samtidig ønsker flertallet at betone, at kampen mod terror sker for at beskytte det frie, åbne og demokratiske samfund. Derfor er det for flertallet helt afgørende, at demokratiske garantier ikke tilsidesættes i denne indsats.

Flertallet ønsker at blive tidligt inddraget i drøftelsen af, hvordan EU kan styrke retsgarantierne i Clearing House-procedurerne. Efterretningstjenesterne skal selvsagt fortsat spille en central rolle, og arbejdet må nødvendigvis ske i fortrolighed, men der skal oprettes en uafhængig instans, der kan have indseende med Clearing House, og som kan behandle klagemål fra dem, der føler sig uretfærdigt optaget på listerne, således at det er muligt at blive taget af listerne igen.

Hvad angår den konkrete sag, ønsker flertallet at udtrykke kritik af den manglende inddragelse af udvalget efter dommen den 12. december 2006. Det burde være åbenbart, at denne sag har så vigti-

ge principielle aspekter, at det ønskede samråd burde have været afholdt tidligere. Derfor er flertallet tilfreds med, at ministeren over for udvalget har beklaget dette.

Flertallet ønsker fortsat ikke, at udvalget skal være part i konkrete terrorsagers afgørelse, men flertallet ønsker at styrke retsgarantierne i sagernes behandling, og flertallet må tage afstand fra ethvert tilløb til at afgøre konkrete sager ud fra EU's almene udenrigspolitiske interesser. Optagelse og sletning af EU's terrorlister må alene ske ud fra ønsket om at registrere organisationer/personer, hvor der foreligger begrundet mistanke om terrorvirksomhed.

Et *mindretal* i udvalget (V og KF) kan ikke stemme for forslaget til beretning, fordi den ikke indeholder noget nyt.

V og K er enige i, at den fremtidige procedure for udvalgets behandling af spørgsmål vedrørende EU's terrorlister er, som det er beskrevet af flertallet i beretningen. Imidlertid er den beskrevne procedure præcis den samme, som allerede er den gældende procedure for Europaudvalget. Da der således intet nyt er på dette punkt, er der ikke et reelt grundlag for at vedtage en ny beslutning.

Vedrørende den anden del af beretningen, der omtaler udenrigsministerens behandling af den konkrete sag i forhold til Europaudvalget, har udenrigsministeren allerede over for udvalget beklaget, at samrådet om sagen blev gennemført meget sent. Da beklagelsen således er en realitet, ser V og K ingen grund til at gentage dette i en beretning.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) kan ikke stemme for forslaget til beretning af følgende årsager. Efter terrororganisationen al Qaeda den 11. september 2001 angreb World Trade Centre, blev der på globalt plan indledt en krig mod terror, som skulle ændre magtforholdene på kloden.

Denne krig mod terror blev indledt på to fronter.

Den første front er den rent militære, som er kommet til udtryk i de mere og mere håbløse krige i Irak og Afghanistan. Krige som, ud over at have udviklet sig til rene katastrofer i de pågældende lande og for deres befolkninger, også har ført til bevidste overtrædelser af grundlæggende demokratiske spilleregler, f.eks. Geneve-konventionen og menneskerettighedskonventioner. De konkrete eksempler på dette er f.eks. Guantanamo, CIA's bortførelser til tortur og brugen af »milde« torturmetoder og mishandlinger i både Irak og Afghanistan.

Den anden front er den politiske og de forandringer, som der blev skabt efter den 11. september. Her har vi på globalt plan set, hvordan demokrati og demokratiske principper er kommet under pres, også i EU.

Siden den 11. september 2001 har EU's antiterrorlovgivning chokeret den juridiske verden. Den vestlige verdens kollektive panik har affødt en tilsvarende kollektiv ligegyldighed over for fundamentale retsprincipper – såsom the rule of law, den anklagedes ret til fair forsvar og retten til at blive hørt – der normalt fremhæves som centrale elementer i europæisk retskultur. EU's terrorlister og behandlingen af organisationen MKO/OMPI er et glimrende eksempel på dette.

EU's terrorlister er en demokratisk katastrofe i og med, at man blander den lovgivende og den dømmende magt sammen. Med terrorlisterne beslutter en lukket komité under Ministerrådet i EU, hvem der er terrorister. En fuldstændig absurd fremgangsmåde.

Det bliver ikke mindre absurd af, at EU's terrorlove – herunder terrorlister – er blevet lavet ud fra ønsket om at forsvare demokratiet. Problemet er bare, at EU's terrorlovgivning, herunder terrorlisterne, undergraver demokratiet, og at en række politikere dermed gør det arbejde, som terroristerne indtil videre ikke har kunnet gøre.

Den 27. december 2001 fastlagde Rådet en fælles holdning om regler for EU's terrorlister. Danmark tilsluttede sig, efter at der den 16. november var blevet givet »mandat« i Europaudvalget. På

en sådan terrorliste blev Folkets Mujahedin, OMPI eller MKO, en iransk modstandsgruppe, optaget. Proceduren for optagelse/sletning af EU's terrorlister er enstemmige beslutninger i EU's Clearing House, hvor medlemsstaternes efterretningstjenester er repræsenteret. Listerne underkastes en kritisk revision hvert halve år. Virkningen af optagelse på listen kan bl.a. være indefrysning af organisationens/individets økonomiske midler. Alle beslutninger i Clearing House er omgærdet med fortrolighed, og Europaudvalget får i konsekvens heraf ikke forelagt listerne.

Den 12. december 2006 annullerede EF-Domstolen ved en kendelse i Retten af 1. Instans den trufne beslutning om optagelse af MKO/OMPI på terrorlisten. Ifølge kendelsen var der ikke meddelt tilstrækkelig begrundelse, og MKO/OMPI havde ikke haft mulighed for at udtale sig. Rådets juridiske tjeneste udlagde kendelsen som en forpligtelse for Rådet til at opfylde de processuelle mangler (utilstrækkelig begrundelse og manglende begrundelse) i relation til MKO/OMPI og indledte derfor ved rådsbeslutning den 30. januar (som A-punkt ved et Økofin-møde) en 1 månedes høring af MKO/OMPI med henblik på en endelig afgørelse af sagen ved udgangen af marts måned 2007. Enhedslisten mener, det er fuldstændig uacceptabelt, at Rådet den 30. januar vælger at gå direkte imod EF-Domstolen ved at opretholde MKO/OMPI på EU's terrorlister. Det fremgår klart af dommen, at beslutningen om at MKO/OMPI skulle være på EU's terrorlister blev »annulleret«. Enhedslisten ønsker derfor, at den danske regering skal meddele EU, at man ikke vil acceptere, at EF-Domstolens kendelse undergraves af Ministerrådet.

Europaudvalget blev ikke inddraget i beslutningsprocessen efter dommen den 12. december 2006. Udlægningen af dommen og fastlæggelsen af den videre procedure (som det skete som et A-punkt på Økofin-mødet den 30. januar 2007) blev truffet uden forelæggelse for Europaudvalget, til trods for reglen om at alle større beslutninger i EU så vidt muligt skal forelægges udvalget. Dette kritiserer Enhedslisten som værende en yderst utilfredsstillende behandling af sådanne vigtige og principielle sager.

Selv om Enhedslisten er grundlæggende modstander af selve eksistensen af EU's terrorlister, så ønsker Enhedslisten samtidig at blive tidligt inddraget i drøftelsen af, hvordan EU kan styrke retsgarantierne i Clearing House-procedurerne. Vi ønsker at kæmpe for ethvert skridt i den rigtige retning, uanset hvor små disse måtte være, inden for de rammer, som EU's terrorlovgivning sætter.

P.u.v.

ELISABETH ARNOLD

formand